

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 84/12
Luksemburg, 21 czerwca 2012 r.

Wyrok w sprawie C-5/11
Titus Alexander Jochen Donner

Swobodny przepływ towarów może zostać ograniczony ze względów ochrony praw autorskich

Państwo członkowskie może wszcząć ściganie karne przeciwko przewoźnikowi za pomocnictwo w rozpowszechnianiu na terytorium kraju kopii utworów, nawet jeżeli utwory te nie są chronione w państwie członkowskim sprzedawcy

Titus Donner, obywatel niemiecki, został skazany przez Landgericht München II (sąd kraju związkowego w Monachium, Niemcy) za pomocnictwo w handlowym wykorzystaniu bez zezwolenia utworów chronionych prawem autorskim. Zgodnie z ustaleniami sądu kraju związkowego, T. Donner w latach 2005 – 2008 brał udział w rozpowszechnianiu w Niemczech reprodukcji elementów meblowania w stylu Bauhaus¹, chronionych w Niemczech prawem autorskim.

Kopie utworów pochodziły z Włoch, gdzie nie były chronione prawem autorskim w latach 2002-2007, lub nie były w pełni chronione w chwili zaistnienia okoliczności faktycznych, ponieważ zgodnie z włoskim orzecznictwem na ochronę tę nie można było skutecznie powoływać się wobec producentów, którzy reprodukowali lub wprowadzali je do obrotu od określonego czasu. Sprzedaż reprodukcji była oferowana klientom zamieszkałym lub mającym siedzibę w Niemczech przez włoską spółkę Dimensione Direct Sales za pośrednictwem ogłoszeń w czasopiśmie, dodatków do czasopism, bezpośredniej wysyłki pocztowej reklamy do adresata oraz niemieckojęzycznej strony internetowej.

Jeżeli chodzi o transport reprodukcji do Niemiec, Dimensione polecała włoską spółkę transportową In.Sp.Em., której zarządzającym był T. Donner. Kierowcy spółki In.Sp.Em odbierali we Włoszech towary zamówione przez niemieckich klientów za zapłatą za nie na rzecz spółki Dimensione. W trakcie dostawy na rzecz klientów w Niemczech kierowcy In.Sp.Em żądali od nich zapłaty ceny za dostarczony towar oraz kosztów jego transportu. Z prawnego punktu widzenia własność towarów sprzedawanych przez Dimensione była przenoszona na klientów niemieckich we Włoszech. Rzeczywiste władztwo nad tymi towarami było z kolei przenoszane na klientów z pomocą T. Donnera dopiero w Niemczech w drodze ich wydania. W ten sposób, zdaniem sądu kraju związkowego, rozpowszechnienie w rozumieniu prawa autorskiego nie miało miejsca we Włoszech, lecz w Niemczech, gdzie było ono zakazane w braku zezwolenia osoby uprawnionej z tytułu prawa autorskiego.

T Donner wniósł skargę rewizyjną od wyroku sądu kraju związkowego do Bundesgerichtshof (federalnego sądu najwyższego, Niemcy). Sąd ten zmierza do ustalenia, czy stosowanie niemieckiego prawa karnego stanowi w niniejszej sprawie nieuzasadnione ograniczenie swobodnego przepływu towarów zagwarantowanego prawem Unii.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, po pierwsze, że stosowanie prawa karnego w niniejszej sprawie zakłada, że doszło na terytorium kraju do „publicznego

¹ Chodzi w szczególności o reprodukcje krzesel „Alumium Group” zaprojektowanych przez Charlesa i Raya Eamesów, „Lampy Wagenfeld” zaprojektowanej przez Wilhelma Wagenfelda, krzesel zaprojektowanych przez Le Corbusiera, stolika „Adjustable Table” oraz lampy „Tubelight” zaprojektowanych przez Eileen Gray, a także krzesel zawieszonych ze stalowych rurek, zaprojektowanych przez Marta Stama.

rozpowszechnienia” w rozumieniu prawa Unii². W tym zakresie uznał, że handlowiec, który kieruje swoją reklamą do klientów mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w określonym państwie członkowskim i tworzy lub udostępnia im szczególny system dostawy oraz szczególny sposób zapłaty lub zezwala na takie działanie osobie trzeciej, umożliwiając w ten sposób tym klientom dostawę na ich rzecz kopii utworów chronionych prawem autorskim w tym państwie członkowskim, dokonuje w państwie członkowskim, w którym dostawa ma miejsce, takiego publicznego rozpowszechniania. W niniejszej sprawie Trybunał powierzył sądowi krajowemu ocenę tego, czy istnieją przesłanki pozwalające na stwierdzenie, iż rzeczony handlowiec dokonał takiego publicznego rozpowszechniania.

Po drugie, Trybunał stwierdził, że podlegający sankcjom prawa karnego zakaz rozpowszechniania w Niemczech stanowi ograniczenie swobodnego przepływu towarów. Takie ograniczenie może jednak zostać uzasadnione względami ochrony własności przemysłowej i handlowej.

Sporne ograniczenie opiera się bowiem na rozbieżnościach w praktycznych warunkach ochrony³ odnośnych praw autorskich w poszczególnych państwach członkowskich. Rozbieżność ta jest w nierozdzielny sposób związana z samym istnieniem praw wyłącznych. W omawianej sprawie ochrona prawa do rozpowszechniania nie może zostać uznana za prowadzącą do nieproporcjonalnego lub sztucznego rozgraniczenia rynków. Zastosowanie prawa karnego może bowiem zostać uznane za konieczne w celu ochrony szczególnego przedmiotu prawa autorskiego, które przyznaje w szczególności wyłączne prawo do wykorzystania. **W ten sposób sporne ograniczenie jest uzasadnione i proporcjonalne do zamierzonego celu.**

W związku z tym Trybunał orzekł, że prawo Unii nie sprzeciwia się temu, aby państwo członkowskie ścigało karnie przewoźnika na podstawie krajowego prawa karnego za pomocnictwo w rozpowszechnianiu, bez zezwolenia, kopii utworów chronionych prawem autorskim, w przypadku gdy kopie takich utworów są publicznie rozpowszechniane na terytorium tego państwa członkowskiego (Niemcy) w ramach sprzedaży skierowanej w szczególności do klientów rzeczono państwa, do której dochodzi w innym państwie członkowskim (Włochy), gdzie towary te nie są chronione prawem autorskim lub na ich ochronę nie można skutecznie powoływać się wobec osób trzecich.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

² Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, s. 10).

³ Trybunał orzekł już podobnie w odniesieniu do rozbieżności w przepisach krajowych w dziedzinie prawa autorskiego w wyroku z dnia 24 stycznia 1989 r. w sprawie [C-341/87](#), EMI Electrola.